

Antwoord van de Vice-Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Europese Zaken op de vraag om uitleg Nr. 5 2731 van Bert ANCIAUX betreffende “Het democratisch verval van Hongarije”.

1. Hierbij de stand van zaken m.b.t. de 3 inbreukprocedures (conform Art. 258-260 VWEU – verdrag) die de Europese Commissie in januari 2012 opstartte tegen Hongarije betreffende een aantal bepalingen in de nieuwe grondwet:

a. Wat betreft de onafhankelijkheid van de Nationale Bank keurde het Hongaarse parlement op 6/7/2012 een aangepaste wetgeving goed die rekening houdt met de aanbevelingen van de Europese Commissie. Zodoende besliste de Commissie op 19/7/2012 de inbreukprocedure te sluiten.

b. Na opmerkingen van de Europese Commissie amendeerde Hongarije op 3/4/ 2012 de wetgeving m.b.t. de onafhankelijkheid van het agentschap voor de bescherming van gegevens. Toch legde de Commissie de kwestie voor aan het Hof van Justitie van de EU omdat de Hongaarse regering het mandaat van de Commissaris voor databescherming voortijdig beëindigd had. Het Hof deed nog geen uitspraak in deze zaak.

c. Aangaande de verlaging van de pensioenleeftijd van rechters van 70 tot 62 jaar (i.e. de pensionering van 236 rechters) meende de Commissie dat Hongarije deze maatregel onvoldoende motiveerde. De Commissie legde de zaak voor aan het Hof van Justitie van de EU dat in november 2012, na een versnelde procedure, besliste dat de abrupte en aanzienlijke verlaging van de pensioenleeftijd van rechters indruist tegen het gelijkheidsbeginsel m.b.t. arbeid en tewerkstelling. Indien Hongarije geen gevolg geeft aan deze uitspraak kan een boete opgelegd worden. Al in juli 2012 verklaarde het Hongaarse Grondwettelijk Hof de basiswet betreffende de verlaging van de pensioenleeftijd ongrondwettelijk omdat ze haaks stond op de gerechtelijke onafhankelijkheid.

d. Betreffende de kwestie van de onafhankelijkheid van het gerecht, die ook tot een inbreukprocedure kan leiden, formuleerde de Europese Commissie opmerkingen die door “Venetië Commissie” van de Raad van Europa onderzocht werden. Hierbij overlegde ze ook met de Hongaarse autoriteiten.

In haar rapport verwelkomt de “Commissie van Venetië” de aanpassingen aan de Hongaarse wetgeving, bv. de afbakening van de bevoegdheden van de Voorzitter van het “National Justice Office”. Wel blijft de Commissie van Venetië kritisch over a) het ontbreken van een wet betreffende de onmiddellijke re-integratie van rechters die getroffen werden door de verplichte pensionering b) de praktijk om rechtszaken te transfereren naar rechtbanken in andere steden zonder duidelijke selectiecriteria. Het is aan de Europese Commissie om eventuele conclusies te trekken

2. U vraagt om een evaluatie op een moment dat bovengenoemde procedures nog niet of niet helemaal afgerond zijn. Ik stel voor dat we de Europese Commissie en het Europees Gerechtshof hun werk laten doen. Enkele voorlopige vaststellingen zijn mogelijk.

Dit dossier toont aan dat het voor alle EU-lidstaten essentieel is dat ze hun diverse engagementen (op het vlak van de rechtsstaat, budgettair, economisch,...) respecteren. Op het gebied van de Economische en Monetaire Unie kennen we nu al goed geoliede en precieze toezichtsmechanismen; we moeten de ambitie hebben om gelijkaardige hoge

standaarden te ontwikkelen op andere domeinen, zoals hier inzake mensenrechten of fundamentele politieke rechten.

Ook werd het belang van Commissie als onafhankelijke hoedster van de EU-verdragen aangetoond. Het instrumentarium van de Commissie is relevant en overstijgt het administratieve.

Een geïsoleerde actie van een Lidstaat maakt weinig kans om de situatie te beïnvloeden. Een initiatief van de Commissie op basis van de prerogatieven die haar zijn toegewezen door de Europese verdragen kan echter leiden tot een veroordeling door het Hof van Justitie waaraan de Lidstaat zich moet houden.

Laten we niet vergeten dat burgers van de EU-lidstaten een beroep kunnen doen op nationale en internationale gerechtelijke instanties indien ze problemen vaststellen inzake de rechtstaat in hun land. Daarnaast wijs ik erop dat de Hongaarse regering begin januari 2013 de nieuwe kieswet introk na een negatief advies van het Grondwettelijk Hof. Het Hof deed dit na een vraag om advies van President Ader, een partijgenoot van Premier Orban.

België blijft natuurlijk waakzaam over de ontwikkeling van het dossier van de inbreukprocedures. Zoals u weet, had de Benelux op mijn initiatief gevraagd om dit punt op te nemen op de agenda van de Raad Algemene Zaken van januari 2012.

=====